

Cvičení 4

1. Příklad: Určete diferenciál funkce f v bodě c , je-li:

(a) ([Cha-PMII] 9.8):

$$f(x, y) = \frac{xy^2}{y^2 - x}, \quad c = (2, -1);$$

(b) ([Bou-SPMA2] 12.a):

$$f(x, y) = \sqrt{2x^2 - y^2}, \quad c = (3, -\sqrt{2}).$$

2. Příklad ([Cha-PMII] 9.11): Necht' $f(x, y) = xy^3 - 2x^2$ a $c = (1, 2)$. Vypočítejte hodnotu $f(c+h) - f(c)$ přírůstku funkce f a hodnotu diferenciálu $df_c(h)$, chybu $\omega(h) = [f(c+h) - f(c)] - df_c(h)$, jíž se dopustíme, když přírůstek funkce f nahradíme diferenciálem, a poměr $\omega(h)/h$, jestliže

(a) $h = (2, 1)$

(b) $h = (0.2, 0.1)$

(c) $h = (0.02, 0.01)$

3. Příklad ([Cha-PMII] 9.16): Byly změřeny délky a_0, b_0 dvou stran trojúhelníka a velikost γ_0 úhlu jimi sevřeného. Absolutní chyby měření byly $\Delta a, \Delta b, \Delta \gamma$. Pomocí diferenciálu přibližně určíme absolutní i relativní chybu, které se dopustíme, jestliže z takto nepřesně změřených hodnot vypočítáme délku třetí strany trojúhelníka. Provedme výpočty pro $(a_0, b_0, \gamma_0) = (200m, 300m, 60^\circ)$ a $(\Delta a, \Delta b, \Delta \gamma) = (0.2m, 0.5m, 0.1^\circ)$.

4. Příklad ([Bou-SPMA2] 14.b): Najděte rovnice všech tečných rovin plochy

$$\{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid z = 2x^2 - y^2\},$$

které jsou rovnoběžné s rovinou

$$\{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid 8x - 6y - z - 15 = 0\}.$$

5. Příklad ([Cha-PMII] 9.18): Najděme rovnici tečné roviny τ a normály n sestrojených v bodě $t = (3, -2, f(3, -2))$ k funkci

$$f(x, y) = \sqrt{x^2 + 4y^2} - 2xy.$$

6. Příklad: Vypočtete $\frac{df}{du}(c)$, je-li

(a) ([Bou-SPMA2] 18.a) $f(x, y, z) = xyz$, $c = 5, 1, 2$, $u = \frac{1}{\|(4, 0, -3)\|}(4, 0, -3)$;

(b) ([Bou-SPMA2] 18.c) $f(x, y) = \ln(x^2 + y^2)$, $c = (c_1, c_2) \neq (0, 0)$, $u = (u_1, u_2)$ je jednotkový směrový vektor tečny sestrojené k vrstevnici $v_f(f(c))$.

Reference

[Cha-PMII] J. Charvát, M. Hála, V. Kelar, Z. Šibrava: *Příklady k matematice II*, skriptum ČVUT 1999

[Bou-SPMA2] J. Bouchala: *Sbírka příkladů z matematické analýzy 2*, elektronické skriptum VŠB 2000